

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 33.684/2

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures de la Région de Bruxelles-Capitale le 19 juin 2002, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un avant-projet d'ordonnance "de confirmation des arrêtés pris en exécution de l'ordonnance du 11 mars 1999 relative à l'euro, modifiée par l'ordonnance du 19 juillet 2001", a donné le 24 juin 2002 l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 33.684/2

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 19 juni 2002 door de Minister van Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van ordonnantie "tot bekrachtiging van de besluiten genomen ter uitvoering van de ordonnantie van 11 maart 1999 betreffende de euro, gewijzigd bij de ordonnantie van 19 juli 2001", heeft op 24 juni 2002 het volgende advies gegeven :

Suivant l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, inséré par la loi du 4 août 1996, la demande d'avis doit spécialement indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

La lettre s'exprime en ces termes :

"... omdat de ordonnantie van 19 juli 2001 houdende wijziging van de ordonnantie van 11 maart 1999 betreffende de euro in haar artikel 2 het volgende bepaalt : «de regering legt ten laatste op 1 juli 2002 een ontwerp van ordonnantie neer met het doel de besluiten te bevestigen die de ordonnantie wijzigden krachtens de alinéa's 1 to 3»."

*

* *

Le Conseil d'Etat, section de législation, se limite, conformément à l'article 84, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, à examiner le fondement juridique, la compétence de l'auteur de l'acte ainsi que l'accomplissement des formalités prescrites.

*

* *

Sur ces trois points, le projet appelle les observations qui suivent.

Fondement juridique

1. L'article 5, alinéas 1er à 3, de l'ordonnance du 11 mars 1999 relative à l'euro, modifié, par l'ordonnance du 19 juillet 2001, habilite le Gouvernement à prendre diverses mesures en vue d'assurer l'introduction de l'euro dans les ordonnances et les arrêtés d'exécution.

L'article 5, alinéa 4, de la même ordonnance prévoit que "le 1er juillet 2002 au plus tard, le Gouvernement dépose un projet d'ordonnance visant à confirmer les arrêtés ayant modifié les ordonnances en vertu des alinéas 1er à 3". Le présent avant-projet d'ordonnance tend à satisfaire à cette obligation. La confirmation à laquelle il procède est cependant plus large. Le présent avant-projet confirme en effet les arrêtés pris par le Gouvernement, sans opérer de distinction entre, d'une part, les modifications législatives apportées aux ordonnances et aux lois et, d'autre part, les modifications réglementaires apportées aux arrêtés.

La confirmation n'étant exigée et n'ayant de sens que pour les articles des arrêtés qui modifient des dispositions législatives, il convient que l'auteur du projet veille à exclure de la confirmation les articles des arrêtés qui sont étrangers à ces modifications.

2. L'article 5ter de l'ordonnance du 11 mars 1999 relative à l'euro, inséré par l'ordonnance du 19 juillet 2001, dispose :

"... les montants des sommes d'argent auxquelles les décimes additionnels visés par la loi du 5 mars 1952 relative aux décimes additionnels sur les amendes pénales sont appliqués, sont censés être exprimés directement en euro sans conversion."

Plusieurs dispositions des arrêtés du Gouvernement soumis à confirmation ne respectent pas cette règle législative. Il en est ainsi de l'article 1er de l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 8 novembre 2001 relatif à l'introduction de l'euro dans les textes législatifs en vigueur dans la Région de Bruxelles-Capitale, notamment dans le domaine de l'environnement, qui convertit le montant des amendes pénales visées aux articles 22 à 27 de l'ordonnance du 7 mars 1991 relative à la prévention et à la gestion des déchets.

.../...

En outre, la conversion du montant des amendes pénales effectuée en violation de l'article 5ter de l'ordonnance du 11 mars 1999 relative à l'euro, ne tient généralement pas compte de l'article 38, alinéas 1er et 2, du Code pénal qui dispose :

"L'amende pour contravention est d'un euro au moins et vingt-cinq euros au plus, sauf les cas exceptés par la loi.

L'amende pour crime et délit est de vingt-six euros au moins."¹.

Ainsi, la comparaison entre les montants visés aux articles 22, § 2, 23 et 26, § 1er, de l'ordonnance du 7 mars 1991, précitée, et l'article 38 du Code pénal révèle que les montants de 5 et de 12,50 euros correspondent aux montants applicables à une contravention alors que les dispositions considérées prévoient par ailleurs une peine d'emprisonnement correctionnel.

Par conséquent, il incombe à l'auteur du projet d'exclure de la confirmation envisagée les dispositions qui ne respectent pas l'article 5ter de l'ordonnance du 11 mars 1999 relative à l'euro. A cette fin, il convient qu'il vérifie pour l'ensemble des arrêtés soumis à confirmation la manière dont le montant des amendes pénales a été remplacé.

⁽¹⁾ Cet article doit en effet être lu en combinaison avec l'article 2 de la loi du 26 juin 2000 relative à l'introduction de l'euro dans la législation concernant les matières visées à l'article 78 de la Constitution, en vertu duquel "les montants des sommes d'argent auxquelles les décimes additionnels visés par la loi du 5 mars 1952 relative aux décimes additionnels sur les amendes pénales sont appliqués, sont censés être exprimés directement en euro sans conversion".

Overeenkomstig artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996, moeten in de adviesaanvraag in het bijzonder de redenen worden aangegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval luidt die motivering in de brief van de adviesaanvraag aldus :

"... omdat de ordonnantie van 19 juli 2001 houdende wijziging van de ordonnantie van 11 maart 1999 betreffende de euro in haar artikel 2 het volgende bepaalt : «de regering legt ten laatste op 1 juli 2002 een ontwerp van ordonnantie neer met het doel de besluiten te bevestigen die de ordonnantie wijzigden krachtens de alinéa's 1 to 3»."

*

* *

Overeenkomstig artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, beperkt de Raad van State, afdeling wetgeving, zich tot het onderzoek van de rechtsgrond, van de bevoegdheid van de steller van de handeling, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*

* *

Wat deze drie punten betreft, geeft het ontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Rechtsgrond

1. Artikel 5, eerste tot derde lid, van de ordonnantie van 11 maart 1999 betreffende de euro, gewijzigd bij de ordonnantie van 19 juli 2001, machtigt de regering om verschillende maatregelen te nemen om de euro in te voeren in de ordonnanties en uitvoeringsbesluiten.

.../...

Artikel 5, vierde lid, van dezelfde ordonnantie bepaalt het volgende : "de Regering legt ten laatste op 1 juli 2002 een ontwerp van ordonnantie neer met het doel de besluiten te bevestigen die de ordonnanties wijzigden krachtens de leden 1 tot 3". Het voorliggende voorontwerp van ordonnantie beoogt aan die verplichting te voldoen. De bekrachtiging die daarbij geschiedt is echter ruimer. Bij het voorliggende voorontwerp worden immers de besluiten bekrachtigd die genomen zijn door de regering, zonder dat een onderscheid wordt gemaakt tussen enerzijds wijzigingen die in ordonnanties en wetten worden aangebracht door de wetgever en anderzijds wijzigingen die bij verordeningsbepalingen in besluiten worden aangebracht.

Aangezien bekrachtiging alleen vereist is en slechts zin heeft voor de artikelen van besluiten waarbij wetsbepalingen worden gewijzigd, dient de steller van het ontwerp ervoor te zorgen dat de artikelen van besluiten die niets van doen hebben met die wijzigingen niet mee bekrachtigd worden.

2. Artikel 5ter van de ordonnantie van 11 maart 1999 betreffende de euro, ingevoegd bij de ordonnantie van 19 juli 2001, bepaalt het volgende :

"... de bedragen van de geldsommen waarop de opdecimen bedoeld in de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdecimen op de penale boetes worden toegepast, worden verondersteld onmiddellijk in euro en zonder omzetting uitgedrukt te worden."

In verscheidene bepalingen van de besluiten van de regering die bekrachtigd moeten worden, wordt niet de hand gehouden aan die rechtsbepaling. Dat geldt voor artikel 1 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 8 november 2001 betreffende de invoering van de euro in de wetgevende teksten van kracht in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, inzonderheid op het vlak van het leefmilieu, waarin het bedrag van de strafrechtelijke geldboetes genoemd in de artikelen 22 tot 27 van de ordonnantie van 7 maart 1991 betreffende de preventie en het beheer van afvalstoffen wordt omgezet.

Bovendien wordt bij de omzetting van het bedrag van de strafrechtelijke geldboetes die geschiedt in strijd met artikel 5ter van de ordonnantie van 11 maart 1999 betreffende de euro, doorgaans artikel 38, eerste en tweede lid, van het Strafwetboek niet in acht genomen. Deze leden bepalen het volgende :

"De geldboete wegens overtreding bedraagt ten minste een euro en ten hoogste vijftientig euro, behoudens de bij de wet uitgezonderde gevallen.

De geldboete wegens misdaad of wanbedrijf bedraagt ten minste zesentwintig euro." ¹.

Zo bijvoorbeeld blijkt uit de vergelijking van de bedragen genoemd in de artikelen 22, § 2, 23 en 26, § 1, van de genoemde ordonnantie van 7 maart 1991 met artikel 38 van het Strafwetboek dat de bedragen van 5 en 12,50 euro overeenstemmen met de bedragen die van toepassing zijn op een overtreding, terwijl de bepalingen waar het over gaat daarnaast voorzien in een correctionele gevangenisstraf.

De steller van het ontwerp moet bijgevolg buiten de voorgenomen bekrachtiging de bepalingen houden die in strijd zijn met artikel 5ter van de ordonnantie van 11 maart 1999 betreffende de euro. Daartoe dient hij voor alle besluiten die bekrachtigd behoren te worden na te gaan hoe het bedrag van de strafrechtelijke boetes vervangen is.

(1) Dit artikel moet namelijk gelezen worden in samenhang met artikel 2 van de wet van 26 juni 2000 betreffende de invoering van de euro in de wetgeving die betrekking heeft op aangelegenheden als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet, krachtens hetwelk : "De bedragen van de geldsommen waarop de opdecimen bedoeld in de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdecimen op de strafrechtelijke geldboeten worden toegepast, worden geacht rechtstreeks te zijn uitgedrukt in euro, zonder omrekening".

La chambre était composée de

De kamer was samengesteld uit

Messieurs
de Heren

Y. KREINS,

président de chambre,
kamervoorzitter,

Mesdames
Mevrouwen

J. JAUMOTTE,
M. BAGUET,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

A.-C. VAN GEERSDAELE,

greffier assumé,
toegevoegd griffier.

Le rapport a été présenté par M. J. REGNIER, premier auditeur chef de section. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. P. BROUWERS, référendaire.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. REGNIER, eerste auditeur-afdelingshoofd. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. P. BROUWERS, referendaris.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J. JAUMOTTE.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. JAUMOTTE.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRÉSIDENT - DE VOORZITTER,

A.-C. VAN GEERSDAELE

Y. KREINS